

OBSAH

Úvod	5
------------	---

I. ČÁST

O ZROZENÍ PLANETY A O KRONIKÁŘÍCH - PRVNÍ GEOLOGICKÉ (NE)JISTOTY A OTAZNÍKY

Od pevného k nestálému. Úvod s trochou historie	8
Nepokoj pod kamennou tváří	8
Namísto biblického rodokmenu nesmírné stáří	9
Plující kry znázorňují pevniny	10
Představy o poloměru. Od smršťování k rozpinání Země	12
Život na kosmické střelnici	16
Geologické spory: příklady a vzory pro následnou vědeckou činnost (paradigmata) v geologii. Geologie jako věda	17
Vzory pro vědeckou činnost	18
Měsíční krátery. Jeden příkladný spor z mnoha	19
„Kráterový“ spor na Zemi	22
Někteří z mnoha neznámých	24
Cílová stanice a jednotlivé zastávky	26
Čapkův hon na bílého jelena. Nevyhnutelné(?) přejímání stimulů	27
Stálý versus nestálý poloměr	29
Základní pojednávání vědecké vzory a jejich předpokládané další možnosti	31

II. ČÁST

„REVOLUCE“ NOVÉ DESKOVÉ TEKTONIKY VYÚSTILA DO SAMOVLÁDNÉ MONARCHIE. HLEDÁNÍ PŘÍČIN ROZŠÍŘOVÁNÍ ZEMĚ

Jaký louskáček na ořech Zemského jádra?	39
Pevná, hustá a řídká hmota – šíření různých odrůd zemětřesných vln Zemí	40
Pružná a stlačená hmota. V této a dalších kapitolách se budeme snažit pochopit rozšiřování Země s pomocí látkových stavů	43
Tlakem změníme skupenství. Tlaková ionizace, na počátku znalostí	44
Pulsující světy sluneční soustavy. Předloha pro pochopení zemského stroje rozpinání	48
Kvantově mechanický stroj místo tepelného. Zdroj zemského tepla. Jaká je teplota jádra?	52
Zahušťování zemského jádra. Fe nebo H ₂ O?	57
Skladba Země podle povětroňů a magnetismu	59
Kolik ledu bude zapotřebí zahrnout do meteoritického modelu? Ledové meteority, metan a roponosné krátery	64
Hlubiny nabízejí neobyčejná svědectví o složení Země	70
Roponosné krátery aneb: Hledáte naftu? Podívejte se do meteoritického kráteru	73
Podmořské hydráty metanu	76
Voda, led, vodík a dusík v neobyčejných formách	77

Nejistá minulost (1). Nabírání a místo ranné Zeměkoule	80
Divadlo ve tmě. Sluneční soustava v počáteční době	85
Nejistá minulost (2). Chameleoni sluneční soustavy.	
Látkové zdroje nabírání. Proč komety?	88
Co nastalo potom?	91
Nejistá minulost (3). S postupným nabíráním se mění tvar a vlastnosti světů	93
Měsíc	95
Nejistá minulost (4). Dospěli jsme do stanice „Domněnky o shlukování“. Mohli bychom se pokusit o vysvětlení povahy zemského jádra a příčin rozpínání	96
První shrnutí	98

III. ČÁST

OD BATOLETE KE ZRALÉ ZEMI.

Porovnání s Měsícem. Jak velká mohla být největší impaktní pánve na Zemi?	102
Celá zemská kůra je vždy lehčí než to, na čem se má za to, že plave.	
Sialický škraloup z mléka Protozemě – tvorba Sialu a izostaze	104
Kapka vody. Stavební geologie velkých dopadů (1)	109
Povolení pružiny a uvolnění přetlaku. Rozbití Sialické slupky. Stavební geologie dopadů (2)	111
Velké kosti, malé kosti. Důsledky rozšiřování (1)	112
Desková tektonika je tektonikou rozpínající se Země. Tektonické rekonstrukce. Důsledky rozšiřování (2)	117
Rozpínání na točivém ovladači. Přízpusobování kamenné slupky Zeměkoule (jádra)	120
Tektonika při napětí zvětšujícího se objemu. Rozpadá se Afrika? Jak proběhlo a jak probíhá rozšiřování Zeměkoule?	121

IV. ČÁST

PRONIKNE HŘEBÍK DO DŘEVA JENOM VLASTNÍ VAHOU? JE MOŽNÉ, ABY VLAK JEZDIL PO RŮZNOBĚŽNÝCH KOLEJÍCH? PODSTATNÉ SCHODKY V ÚČETNICTVÍ DESKOVÉ TEKTONIKY.

První manko	129
Jarní řeka deskové tektoniky. Ledové kry v divokém proudu horských bystřin	130
Kouzelný koberec a pevně svázaná skládanka: Předpokládané jednotné směry pohybu desek nemohou existovat	131
Středoocéánské hřbety pod drobnohledem. Nenalézáme delší souvislé linie rozpínání	132
Koleje s nestejným rozchodem. Přetvárná pásma neprobíhají ronoběžně	133
Složitější dopravní síť	135
Vření bez tepla. Oběhové proudy bez teplotního rozdílu?	135
A co, když středoocéánské hřebenys nejsou žádnou kolébkou nového dna oceánu?	136
Protahování velblouda uchem jehly. Je podsouvání skutečností nebo smýlenkou? Nebude to pravé řešení pro radioaktivní odpad	139
Zemská kůra na pomerančovém lisu. Odkud se bere zemětřesení? ...	142

Suky, které neměly narůst. Letokruhy nebo vyspravovaný koberec? Vyskytují se magnetické pásy? Je stáří oceánského dna dopravním pásem?	144
Příliš hluboké základy, které činí potíže při vodorovném pohybu kamenných desek. Do jaké hloubky zasahují kořeny kontinentů	149
O některých nedostacích v pracovních postupech a v „geologickém“ uvažování	151
Ze, které strany se dívat na koleje, když nastupujeme do vlaku? Aneb myšlení v „profilu“	151
Ikonografie	153
Bezmezná a nekritická důvěra ve výpovědní hodnotu čísel udávajících stáří hornin	153
Mouka z ječmene. Gotická katedrála v tropickém pralese. Slovní klíše	154

V. ČÁST

NÁŠ DOMOV NA MATEŘSKÉM ZNAMÍNKU. PROČ JE ČESKÝ MASÍV ZALOŽEN NA KRUŽNICI?

Ze zahraničí domů vždy přes kopec. Pohlednice v rukou astronoma. Významná zpráva, která uniká pozornosti hlavního proudu	158
Převleky pozdějších dějství. Geologické komplety tím, že jsou uzavřené v kruhové stavbě, ukazují, jaké pochody probíhaly po jejím zrození	160
Shromáždování klíčů k otevření schránky. Horniny z doby vzniku. Podle čeho usuzujeme na stáří dopadu	162
Dlažba v pražském metru, tábořské náměstí a sklu podobné žíly s úlomky. Titanové nerosty – ilmenity ve svorném patru	164
Zvláštní složení „žulových“ prostor	167
Diamanty v Krušných horách	169
Kosmická koksovna. Chemické cesty do Říma. Skarny a odplynění hornin	169
Lístkové těsto a mandle vltavsko–dunajských Prahor. Pestré ruly. Strmé lineace na obvodu severního bloku. Dokreslení kruhu	171
Podivuhodné koule z povltavsko–dunajských Prahor. Olivínové sklo	175
Střepy ze srážky. Úlomkovce – zvláště s ultrabaziky a eklogity	176
Obří úlomky. Trhání okraje kráteru	177
Stáří starého pána	177
Obrysy kostek v letitém asfaltovém koberci. Soubory hornin nezávislé na kruhovém uspořádání jsou starší než impakt. Krajina před dopadem	179
Rozkrojení koláče Českého masívu na dvě části. Český masív a slovenské Karpaty. Jedna ze stanic před konečnou	180

VI. ČÁST

VZOREK PODLE KŮŽE TYGRA NEBO LEOPARDA? JEPRO PEVNINSKOU KÚRU TYPICKÁ KRUHOVÁ STAVBA A PRO OCEÁNSKOU PŘÍMÁ? STAVEBNÍ GEOLOGIE IMPAKTŮ (3)

Rychlosti pochodů podle geologických těsnopisných poznámek. Konečná stanice a poslední návrhy. Geologie a silové rovnováhy	189
Roční období geologického kalendáře? Geologický čas	

a jeho směřování	193
O „vědecké“ pravdě. Odbočka o citačních, grantových a jiných klanech (mafích)	195
Vidina místo doslovu	197
Výklad některých pojmů	200
Tabulky	206

ZÁVĚR

Použitá literatura	212
Obsah	231